

навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до Додатка ХХХ до цієї Угоди. Згідно із зазначеним Додатком Україна має адаптувати своє законодавство до 26 директив та 3 регламентів ЄС у таких секторах як: управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузеві політики, якість атмосферного повітря, управління відходами та ресурсами, якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище, охорона природи, промислове забруднення та техногенні загрози, зміна клімату та захист озонового шару, генетично модифіковані організми [2].

З метою практичного виконання завдань з адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, в Україні була прийнята ціла низка нормативно-правових актів, спрямованих на організаційно-правове забезпечення цього процесу. Основним нормативно-правовим актом у цій сфері є Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 р. № 1629-IV [1].

Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства ЄС визначає механізм досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в ЄС. Цей механізм включає адаптацію законодавства, утворення відповідних інституцій та інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування. Метою адаптації законодавства України до законодавства ЄС є досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються ЄС до держав, які мають намір вступити до нього.

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС визначається пріоритетною складовою процесу інтеграції України до ЄС, що, в свою чергу, є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики. Невід'ємною частиною Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС є Перелік актів законодавства України та *acquis communautaire* ЄС в пріоритетних сферах адаптації. До таких пріоритетних сфер адаптації віднесено і довкілля.

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.

2. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Закон України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – Ст. 2021.

Григорій КАЛЮЖНИЙ

*студент факультету міжнародної економіки
ДНУ ім. Олесь Гончара*

Лілія ГОЛОВКО

*старший викладач кафедри міжнародної економіки
і світових фінансів ДНУ ім. Олесь Гончара*

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ: ВІД ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ДО МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Економічні взаємовідносини між Україною та Євросоюзом закріплені на законодавчому рівні нормативними документами, що були прийняті як на двосторонній угоді, так і кожною стороною окремо. Рівень готовності країн перейти до ринкової економіки визначається антидемпінговим законодавством Євросоюзу. Перехід України від «країни із перехідною економікою» до країни з ринковою економікою відбувся 30 грудня 2005 р. Це стало можливим завдяки сформованому Євросоюзом та Україною Плану дій на 2005 – 2008 рр., в якому зазначені основні пріоритети розвитку України. Насамперед, це верховенство права та демократичний розвиток, приведення судової влади до незалежності від влади держави, розвиток антикорупційних програм, забезпечення права та основних свобод людини, підвищення рівня громадянського суспільства, забезпечення свободи засобів масової інформації та свободи висловлювань, підтримання національних меншин. В напрямку розвитку соціальної сфери та економіки відзначено приділяти увагу створенню ефективної ринкової економіки, покращувати інвестиційний клімат, зменшувати бідність та збільшувати зайнятість населення шляхом впровадження ефективних заходів, привести розвиток регіонів до усередненого рівня, підвищити безпечність продуктів харчування, підвищити рівень охорони навколишнього середовища, провести реформу системи освіти, здоров'я та епідеміологічної безпеки в Україні [1].

Входження України на ринковий простір Євросоюзу завдяки укладеній Угоді про асоціацію це, передусім економічна інтеграція. Для України це означає стати учасницею спільного ринку та дотримуватись спільних правил та вимог до продукції. Україна отримала частково переваги членства в Євросоюзі, ставши начебто «частиною ЄС», та з іншого боку ще не отримала такі переваги країн-учасників Євросоюзу як участь в інституціях Євросоюзу, Шенгенському просторі, отримання фінансування з бюджету ЄС. 12 вересня 2014 р. в Брюсселі було підписано тристоронню заяву між Україною, Євросоюзом та Росією, що перенесла термін застосування економічної частини Угоди про асоціацію на пізніший строк (до закінчення 2015 р.). Перенесення терміну потребував розділ щодо вільної торгівлі (розділ 4 Угоди). Це

входить до компетенції Європарламенту і було ним ратифіковано. Отже, тристороння Угода про асоціацію набула чинності з 1 листопада з «попереднім застосуванням»(через неповну ратифікацію) та «частковим застосуванням»(через тристоронню заяву про відстрочення зони вільної торгівлі) [1].

Для України, як однієї з найбільших країн Європи, найбільше значення має інтеграція з розвиненими країнами ЄС. Налагодження взаємовигідного співробітництва призведе до підвищення та стимулювання сільськогосподарського виробництва і економіки та їх відродження до стандартів європейських країн. Спільна аграрна політика є найважливішим напрямком діяльності Євросоюзу. Країни-члени ЄС спільно діють в забезпеченні поставок сільськогосподарської продукції за стійкими цінами, підвищують сільськогосподарське виробництво, сліdkують за відповідністю життєвого рівня фермерів та забезпечують ринкові ціни для споживачів сільськогосподарської продукції.

У сільському господарстві параметри безпеки пов'язані з нетарифними бар'єрами. Питання смакової якості не регулюється законодавством Євросоюзу, тому що це питання регулюється ринком. В регламенті ЄС, що був ухвалений в 2003 р., йдеться про конкуренцію, Consumer Protection (захист прав споживача) та Safety (безпеку) [2].

Для України, що розвивається в напрямку Євросоюзу, у вирішенні проблем агропромислового комплексу зовнішньоекономічна діяльність орієнтована на розвиток роботи міжнародних сільськогосподарських організацій; розвиток зовнішньоекономічної маркетингової кооперації; приведення національного законодавства до стандартів та вимог СОТ та Євросоюзу; підвищення експорту та розвиток його інформаційного забезпечення; створенню національних вимог та стандартів фітосанітарного та ветеринарного контролю, що будуть відповідати вимогам СОТ та директивам ЄС; приведення вітчизняної номенклатури товарів у відповідність єдиній міжнародній, що створить сприятливі умови для інших держав; приведення митних ставок до єдиного розміру [3].

15 вересня 2017 року Урядом України в Національній доповіді визначено базові показники та цілі сталого розвитку країни до 2030 року. В рамках розвитку сільського господарства визначені наступні задачі:

- 1) знизити мінливість цін на продукти харчування;
- 2) за рахунок використання інноваційних технологій:
 - підняти в два рази продуктивність сільського господарства;
 - підтримати системи екологічного виробництва продуктів харчування,

що поступово покращують якість земель та ґрунтів.

Низький рівень продуктивності праці зумовлений використанням застарілих технологій та зношеними виробничими фондами, низьким рівнем розвитку інфраструктури сільської місцевості (ступінь зносу основних засобів у сільському господарстві у 2015 році складав 40 %; станом на 2015 рік продуктивність праці у сільськогосподарських

підприємствах України становила у розрахунку на одного працюючого 8,7 тис. дол. США, для порівняння – у Польщі – 50 тис. дол. США). Намічене підвищення в два рази продуктивності праці в агропромисловому комплексі (до 15 тис. дол. США на одного зайнятого у секторі) призведе до зростання до 2030 року на понад третину виробництва валової продукції сільського господарства. Цей розвиток повинен відбуватися з дотриманням екологічних норм та міжнародних стандартів якості продовольства [4].

Угода про асоціацію для України означає проведення необхідних внутрішніх реформ (таких як фітосанітарії, впровадження технічних регламентів тощо), в результаті яких буде отримано можливість Україні стати повноцінним учасником ринкових відносин на міжнародному ринку. Склалася думка, що у перші роки дії Угоди в зоні вільної торгівлі буде знищено місцевих сільських виробників з неконкурентоспроможною продукцією, але насамперед, буде отримано чимало переваг, якими варто скористатися.

Інтеграція України до Євросоюзу та до світового економічного простору в аграрному секторі повинна базуватися на оптимізації експорту аграрної продукції з урахуванням вимог продовольчої безпеки регіонів, ефективного використання виробничого потенціалу аграрних підприємств регіонів, реалізації конкурентних переваг виробництва окремих видів продукції та досягнення позитивного зовнішньоторговельного балансу.

Список використаних джерел

1. Гайдуцький П. Україна – ЄС: проблеми інтеграції [Електронний ресурс] / П. Гайдуцький // Джерело тижня – 7 червня 2013 року. – Режим доступу: <http://agroconf.org/content/gayduckiyukraina-es-problemy-integracii>.
2. Національний інститут стратегічних досліджень. Можливості і застереження щодо наслідків уведення в дію положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною : наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, чл.-кор. НААНУ Т.О. Осташко, доктора екон. наук В.О. Точиліна ; НАН України, Інститут економіки та прогнозування. – Київ, 2013. – 98 с.
3. Шубравська О.В. Інтеграційні перспективи України: переваги і ризики для аграрного сектору / О.В. Шубравська, К.О. Прокопенко // Економіка України. – 2014. – № 1. – С. 63 – 73.
4. Національна доповідь Уряду України 15.09.2017 «Цілі сталого розвитку: Україна» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku>.